

Minnesanteckningar

2023-05-16

Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Bräcke
kommun

Datum: 2023-05-16

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Plats och tid: Nämndrummet, förvaltningshuset Bräcke, 09.00-12.00

Deltagande: Richard Nilsson, S, förtroendevald, ordförande och sammankallande
Ewa-Lena Sundström, SD, förtroendevald
Marina Mellgren, M, förtroendevald
Åsa Bjöörn, folkhälsosamordnare
Erika Zackrisson, kurator, elevhälsan
Annika Sjövill, elevhälsochef, elevhälsan
Anna Lundström, kultur- och fritidschef
Linn Saltsidis, alkoholhandläggare, bygg- och miljöavdelningen
Daniel Wangerud, enhetschef Näringsliv- och utvecklingsenheten **
Madeleine Teland, säkerhetssamordnare
Anneli Valter, tillförordnad avdelningschef, vård- och socialavdelningen
Veronika Åkervall, UG, Bräcke Folkets Hus
Maria Åström, primärvården, Region JH
Patric Sandqvist, primärvården, Region JH
Pontus Lidman, butikschef, Systembolaget Bräcke
Kristina Wåger, ombudsman, ABF **
Maria Könberg, kommunpolis
Patrik Kuru, fritidsledare JGY **
Linus Höglund, verksamhetschef, Bräcke Folkets Hus
Lotten Rapp, Projektledare Leader Mittland Plus
Johan Börjesson, Folkhälsochef, Folkhälsoenheten Region JH
Adam Edler, Folkhälsosamordnare, Folkhälsoenheten Region JH
Helen Olsson Sandal, folkhälsostrateg, Länsstyrelsen Jämtlands län
Marit Råbock, nämndsekreterare, Bräcke kommun

** deltar via Teams

Richard Nilsson,
ordförande 2023-06-05

Justerande		Utdragsbestyrkande
------------	--	--------------------

Innehåll

1. Öppnande av möte	4
2. Ungas drömbygd 2030.....	4
3. Läsfrämjande för lägre åldrar	4
4. Information från- och dialog med regionens folkhälsoenhet	4
5. Länsstyrelsens regeringsuppdrag Folkhälsa 2023	6
6. Naturupplevelse för hälsan, invigning 2 juni	7
7. Övriga frågor.....	7

Datum: 2023-05-16

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

1. Öppnande av möte

Richard Nilsson, kommunstyrelsens- samt rådets ordförande, öppnar mötet och hälsar alla välkomna till sammanträdet. Upprop genomförs.

2. Ungas drömbygd 2030

Lotten Rapp, projektledare på Leader Mittland Plus berättar om projektet ungas drömbygd 2030, och hur hon arbetat med det.

Projektet berör fyra kommuner- Bräcke, Ånge, Timrå och Sundsvall och främst dess landsbygdsområden, och riktar sig till unga under 25 år med idéer på projekt för att utveckla sin hembygd. Leader kan stötta med ekonomiskt bidrag för att kunna genomföra en del av idéerna.

Lotten berättar att hon har idag fått in 1269 idéer och drömmar till projektet. I Bräcke har hon varit i Bräcke tätort och i Kälarne. I projektet har det genomförts 15 workshops och 72 djupintervjuer, dessutom har 5 filmer producerats, de kan ses på Youtube.

Sammanställningen visar att de flesta drömmar berör immateriella och sociala investeringar, exempelvis möjligheter med skogen och friluftsliv. Naturen är viktig för många unga, och de ser stor potential där. Även olika former av mötesplatser är viktig för de unga hon talat med, såsom ett ställe för unga att hänga på, utvecklande av skolgårdar och liknande.

3. Läsfrämjande för lägre åldrar

Anna Lundström, kultur- och fritidschef i Bräcke kommun, berättar om hur biblioteken i Bräcke kommun arbetar med läsfrämjande för unga.

I Bräcke kommun arbetar man med att skapa läsintresse redan vid mycket låg ålder. Bland annat skickas det ut en bok till alla nyfödda bäbisar i kommunen, och hembesök görs då de är 6 månader gamla där personal talar med föräldrar om vikten av att läsa tillsammans med sina barn. Bibliotekspersonalen gör även besök på skolor och förskolor i kommunen för att främja läsintresset. Under hälsosamtalen i förskoleklass tas även frågor om hur barnen läser hemma tillsammans med sina föräldrar upp.

Anna berättar att man redan vid 3-års ålder kan se vilka förutsättningar barn har för sin språkutveckling. Hon menar att det är otroligt viktigt att vi pratar med våra barn, för att ge dem möjlighet att utveckla sitt språk och ordförråd. Det är också viktigt att visa värdet av att läsa, både på egen hand och tillsammans med barnen, så de får med sig ett intresse för att läsa själva sen.

4. Information från- och dialog med regionens folkhälsoenhet

Johan Börjesson, folkhälsochef och Adam Edler, folkhälsosamordnare, region Jämtland Härjedalen, besöker rådet och berättar om sitt arbete och att de är intresserade av att hitta fler samverkansmöjligheter i folkhälsofrågor.

Datum: 2023-05-16

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

De berättar att de bland annat arbetar med *tobaksfri duo*. Tobaksfri duo går ut på att en ungdom skriver ett kontrakt tillsammans med en vuxen, som båda lovar att inte nyttja tobak och stötta varandra i det beslutet. Den unge får ett medlemskap med förmåner, utlottningar och liknande. Varje år följs det upp där den unge själv får försäkra att hen inte nyttjat någon form av tobak. Tobaksfri Duo startade upp i Bräcke kommun läsåret 2022/23 och erbjöds för åk 6.

Länsgemensamma folkhälsoundersökningar

Regionen ansvarar för tre länsgemensamma folkhälsoundersökningar: Skolelevs drogvanor, Hälsa på lika villkor och Skolelevs hälsa och levnadsvanor, rapport från hälsosamtalet i skolan. I några av rapporterna kan även de enskilda kommunernas resultat utläsas.

Folkhälsa

Riksdagen har beslutat om ett övergripande mål för folkhälsa *En god och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik*.

Regionens ansvarsområde inom folkhälsa är bland annat som kunskaps- utvecklings- och utbildningsstöd till bland annat kommuner, de ansvarar även för en regional utvecklingsstrategi, för folkhälsa inom primärvården (till exempel rådgivning och fysisk aktivitet på recept), mödra- och barnhälsovård och ungdomsmottagningar. Regionen är också ansvarig för samordning av länsövergripande nätverk och administrativt ansvarig för länsgemensamma styrdokument bland annat.

Region Jämtland Härjedalens fokusområden 2023 inom folkhälsa (exempel):

- Riktade hälsosamtal, för personer som fyller 40, 50, 60 och 70 år (övriga är också välkomna, men kommer inte kontaktas direkt av regionen).
- Naturvistelse för hälsan
- Befolkningsundersökningar (hälsa på lika villor, skolelevs drogvanor)
- Utvecklingsarbete inom antistigma, kopplat till psykisk ohälsa och suicid
- HBTQI- och mångfaldsdiplomering
- Utveckling av våldsförebyggande arbete och SEXIT – en metod för att samtala med unga om sexuell hälsa och erfarenhet av våld

Utvecklingsområden:

Det psykiska välbefinnandet och upplevd hälsa

Trygghet och sociala relationer

Beakta socioekonomi vid arbetet med att främja goda levnadsvanor

Datum: 2023-05-16

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

5. Länsstyrelsens regeringsuppdrag Folkhälsa 2023

Helen Olsson Sandal, folkhälsostrateg, Länsstyrelsen Jämtlands län, berättar att länsstyrelsen arbetat med flera områden kring folkhälsa sedan tidigare, bland annat med brottsförebyggande arbete, inom kulturmiljöarbete, jämställdhet, delaktighet och mänskliga rättigheter, barnkonventionen och friluftsliv. Länsstyrelsen ska stödja det regionala genomförandet av den nationella folkhälsopolitiken. Fokus är samverkan och likvärdig service i länets alla kommuner. Ett ansvar som åligger länsstyrelsen är att kartlägga regionala och lokala behov och aktörer. För Bräcke är kommundialogen planerad till den 5 september.

Skillnaden sedan tidigare är främst arbetssättet, menar Helen. Den nya politiken ger ett mer strukturerat arbete för folkhälsan där olika aktörers (statliga, regionala och kommunala) ansvar är tydligare uttalat.

Regeringens folkhälsopolitik

Målet med folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation, till 2048.

Målet tydliggör samhällets ansvar som förutsätter ett gemensamt och tvärsektoriellt arbete.

Folkhälsopolitiken är antagen av riksdagen, men är inte bindande som en lag. Den finns däremot integrerad i många andra lagar och förordningar, exempelvis hälso- och sjukvårdslagen, socialtjänstlagen och barnkonventionen.

Målområden

Det övergripande målet är indelat i åtta målområden:

- Tidiga livet
- Kunskaper
- Arbete
- Inkomst
- Boende
- Levnadsvanor
- Delaktighet
- Hälso- och sjukvård

För varje målområde har andra nationella mål och statliga myndigheter, som kan ha betydelse för att bidra till en jämlik hälsa, identifierats. Indikatorer har också identifierats för att följa upp målområdena och en uppsättning relevanta hälsoutfall. Utöver det, har det tagits fram kärnindikator för att särskilt följa upp den jämlika hälsan.

Datum: 2023-05-16

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

6. Naturupplevelse för hälsan, invigning 2 juni

Åsa Björn, folkhälsosamordnare Bräcke kommun, berättar att det ska vara invigning av nya promenadslingor vid båthamnen i Bräcke den 2 juni. Invigningen är klockan 11.

Satsningen görs tillsammans med Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen, där man inventerat befintliga promenadslingor. Bl .a. är det till för att hälsovården ska kunna skriva ut fysisk aktivitet på recept, men slingorna är tillgängliga för alla, till exempel skolan, pensionärsorganisationer och privatpersoner. I Bräcke finns det tre promenadslingor, vid Bräcke strand, Sösjöberget och Sjölyckan. Kartor till slingorna kommer att finnas tillgängligt på Region Jämtland Härjedalens- och kommunens hemsida.

Konceptet kommer från Västernorrland. 7 av 8 kommuner i Jämtland inför samma koncept med samma invigningsdatum.

Träning i livet

Med stöttning av Länsförsäkringar Jämtland har kommunen köpt in fyra olika aktivitetsrundor från *Träning i livet* som ska placeras ut under sommaren. I Kälarne kommer rundan "varje steg räknas" läggas ut, vid Bräcke strand kommer "Harmonirundan" finns tillgänglig, i Gällö "Träning för alla" och i Pilgrimstad "Boll Kul". OctoWood har sponsrat med stolpar och skolan samt föreningarna Pilgrimstad IF och Friluftsförbundet kommer att hjälpa till att sätta upp rundorna.

7. Övriga frågor

Åsa Björn berättar att brottsförebyggande arbete blir lag den 1 juli 2023. I lagen finns det vissa regler kring hur arbetet ska utformas och vad det ska innehålla.

Enligt den nya lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion.

Åsa berättar också att hon fått material för brottsförebyggande arbete inom bedrägeri. Materialet ska lämnas till hemvården för utdelning hos äldre. Biblioteken önskar också få en del av materialet att ha tillgängligt till sina besökare.

Richard Nilsson berättar att han läst om ett projekt där en stad satt ut gula parkbänkar, där den som känner sig ensam kan sätta sig. Förhoppningsvis kommer någon och pratar med den personen då. Han menar att det var ett fint initiativ, och kanske något för Bräcke att fundera på.